

P

**Tatjana
Tanackovič,
Sebastjan
Morozov**

**FOTOGRAFIJA
Tomaž Skale**

OTEM KO SE JE NEKAJKRAT NEUSPEŠNO PRIJAVILA NA RAZPISE AUKN, je poskusila srečo tudi na razpisu za nadzornico SDH. In uspelo ji je. Kljub nekaterim dvomom o njenih strokovnih kompetencah in preteklih službah je Lidia Glavina lansko poletje postala celo predsednica uprave SDH, ki upravlja z vsem državnim premoženjem. Trdi, da ni povezana z nikomer, da nima političnih botrov, da jo zanima le posel in da je šefica SDH morda postala tudi po spletu naključij, ker je njen predhodnik Marko Jazbec zaradi upora v Luki Koper odstopil s položaja.

Je zagovornica privatizacije in ne razume, zakaj se Slovenci včasih tako zelo bojimo tujine. Ima dvojno državljanstvo, slovensko in italijansko, ter živi na območju Trsta, kjer z balkona vidi tako tržaško kot koprsko pristanišče. Rada smuča, jadra in bere kriminalne romane.

Nadzorni svet vam je najprej povečal plačo, potem pa ste si zaradi nasprotovanja javnosti premislili in se dvigu plače odpovedali. Plačo upravi določa nadzorni svet, nihče si je ne določa sam. Zahvaljujem se nadzornemu svetu, ki je ugotovil, da so bili naši rezultati dobri, da je to prepoznal. Donosi so bili skoraj trikrat višji kot pred tremi leti, kar gotovo ni samo stvar konjunktura, ampak so to tudi rezultati dobrega korporativnega upravljanja. Morda ni videti tako, ampak naredili smo ogromno dela. Danes je SDH, pa če je to komu vseh ali ne, strokovna institucija. Tekoče nadzorujemo poslovanje družbe in ko vidimo odmike, pravočasno pokličemo upravo in skupaj pogledamo, kaj se da narediti. Aktivno upravljamo vse naložbe in za vsako družbo imamo izdelan tudi letni načrt upravljanja. Z njimi se srečujemo vsaj trikrat ali štirikrat letno, če ne celo večkrat, skupaj z upravami imamo tudi posebne projekte. Ker pa se je zadeva politizirala in ker sva presodili, da to škoduje ugledu SDH, sva se s članico uprave Nado Drobne Popovič dvigu plače odpovedali.

Torej menite, da je bil dvig plače upravičen? Če nadzorni svet prepozna dobro delo nekega, najbrž nihče v normalnem svetu ne reče, da si dviga plače ne želi.

Eno od podjetij, ki so izboljšala svoje rezultate, je tudi Luka Koper, kjer pa ste upravo Dragomirja Matiča krivdno razrešili – tudi s pojasnilom, da so dobri poslovni rezultati predvsem stvar konjunktura, in ne toliko njihovega dobrega dela. Ni to nekoliko dvojnično?

SDH ni nikogar krivdno razrešil. Matiča in njegovo upravo je krivdno razrešil nadzorni svet Luke Koper.

Ste pa dan pred sejo nadzornega sveta na izredni skupščini Matičevi upravi kot lastniki izrekli nezaupnico.

SDH je Matičevi upravi izrekel nezaupnico zaradi nezakonitosti poslovanja. Dobički na račun nezakonitega poslovanja zame niso sprejemljivi.

Kaj je bilo nezakonito?

Govorim o odločbah delovne inšpekcije, ki jim pritrjuje upravno sodišče, o ugotovitvah Finančne uprave RS (Furs), da se v verigi zunanjih izvajalcev storitev dogajajo različne nepravilnosti, in še o čem, kar je bilo javno pojasnjeno.

Mislite na izvajalce pristaniških storitev (IPS)?

Sistem IPS je na robu zakonitosti oziroma po mnenju delovne inšpekcije celo nezakonit, ker gre za najemanje delovne sile, in ne najemanje storitev, kot je trdila Luka Koper. Najemanje delovne sile je v Sloveniji sicer možno, ampak na drugačen način. Furs je ugotovil, da je lahko sistem IPS izredno koruptiven, da gre v verigi podizvajalcev za veliko slamnatih podjetij, da se iz teh IPS z gotovinskimi dvigi odlika veliko milijonov, za katere se ne ve, kam gredo. Noben lastnik tega ne more dovoliti in tudi SDH ni.

Ste novi upravi postavili kakšne roke ali pravila, kako naj zadeve uredijo, da ne bodo kovali dobičkov na nezakonit način?

SDH nobeni upravi nič ne naroča. To lahko stori le nadzorni svet. Pričakujem pa, da se nova uprava že ukvarja s sistemskimi rešitvami. Vsekakor ji moramo dati nekaj časa, da se z zadevami ustrezno seznanj.

Ste izračunali, koliko bi stala zaposlitev teh delavcev?

Nikoli nisem rekla, da je edina rešitev zaposlitev vseh delavcev. Tega ne trdim. Zatrjujem, da je treba zadevo analizirati, pogledati, kakšno je stanje med zaposlenimi, koliko zunanjih delavcev potrebujejo, koga bi bilo smiselno zaposliti in na kak-

šen način bodo najemali delavce, ki jih res občasno potrebujejo.

Pričakovali bi, da vse te podatke in analize že imate, če trdite, da je bilo stanje do zdaj nezakonito in da je za Luko pomenilo veliko tveganje.

Ne moremo in ne smemo imeti teh podatkov. Če jih ima nadzorni svet, naj vam jih razkrije predsednik nadzornega sveta gospod Uroš Ilič. S temi podatki jaz ne razpolagam, saj nisem članica niti uprave niti nadzornega sveta Luke Koper. Na skupščini pa to nikoli ni bilo ustrezno razkrito. Tudi ni v moji domeni, da bi Luki Koper razlagala, kako rešiti probleme. Zato imamo tam upravo, da pripravi rešitve in dolgoročno vzdržen poslovni model.

Ampak pred časom ste ravno vi osebno Matičevi upravi razlagali, kako rešiti težave.

Ne, Matičevi upravi nikoli nisem nič razlagala. Na SDH smo samo nakazali, kje so težave in nezakonitosti ter da pričakujemo rešitve za dolgoročno vzdržen poslovni model.

Kdaj boste preverili, ali nova uprava že rešuje omenjene težave? Na rednem sestanku.

Ki bo v roku nekaj tednov, mesecev?

Ja, najbrž ne bo v roku treh dni. Če je bilo tam nepravilnosti za dvajset let, od nobenega normalnega človeka ne moreš pričakovati, da jih bo rešil v enem tednu.

Tudi novi predsednik uprave Dimitrij Zadel pravi, da o Luku Koper ne ve skoraj ničesar in da je seznanjen samo z informacijami iz medijev.

Kot novi predsednik uprave lahko zdaj pregleda vse, kar ga zanima. Pričakujemo, da bo v doglednem času prišel z načrtom, kako zadeve rešiti.

Zadel je znan kot direktor, ki je v OMV močno zniževal stroške, delavce na bencinskih servisih pa je zaposloval prek študentskega servisa. Je realno pričakovati, da bo v Luku spremenil dosedanjo prakso in zaposloval zunanje delavce?

Tega, kar je Zadel delal drugje, ne morem ocenjevati, ker me tam ni bilo. Menim pa, da je bil dober direktor, glede na to, da je bil v OMV zaposlen toliko časa. Če ne bi bil dober menedžer, bi se ga multinacionalka gotovo hitro znebila. Tudi v Luku Koper bo moral vzpostaviti stroškovno učinkovitost in od njegove poslovne odločitve bo odvisno, koliko zunanjih delavcev bo redno zaposlil. Ali vse, ali samo nekaj, ali nobenega.

Vlada je pred dnevi dejala, da od SDH

pričakuje, da najde model upravljanja z IPS.

Kot sem že dejala: SDH nima pristojnosti pri zaposlovanju IPS, to je pristojnost uprave in nadzornega sveta.

Kakšno je vaše mnenje o gradnji drugega tira?

Drugi tir je potreben za razvoj Luke Koper, Slovenskih železnic in celotne logistične panoge. Ne bom pa ocenjevala, ali je zakon o drugem tiru pravi ali ne, ker to ni v moji domeni in se s tem ne ukvarjam.

Kaj pa način financiranja drugega tira?

SDH pri tem nima nobenih pristojnosti in se s tem ne ukvarjam.

Nekateri opozarjajo, da je stanje v Slovenskih železnicah podobno stanju v Luku Koper. Ste tudi tam preverjali, kako poteka poslovanje in ali obstajajo kakšne nezakonitosti?

Notranje revizije imamo v vseh družbah in tudi Furs deluje v vseh družbah. Če bi obstajale kakšne nezakonitosti, bi nas gotovo obvestili. Za zdaj nismo dobili informacij, da bi bilo kaj narobe.

Ameriška svetovalna hiša McKinsey & Co. je tako kot za Luko Koper analizo poslovanja lani izdelala tudi za Krko. Podobno kot v Luku je tudi v Krki prišlo do svojevrstnega konflikta med vami in upravo.

Tega ne bi rekla. Menim, da smo ravnali odgovorno in povedali svoje mnenje. Lastnik lahko pove, kaj ga pri poslovanju moti, od uprave pa je odvisno, ali bo njegovo mnenje upoštevala ali ne. Študijo smo dali narediti na podlagi rezultatov poslovanja za 2016 in ker je SDH v razmerju do Krke zelo izpostavljen. Pred nedavnim prenosom dela delnic na Republiko Slovenijo je bil SDH izpostavljen v višini 291,6 milijona evrov, po prenosu pa v višini 161,9 milijona evrov.

Je po vaših opozorilih stanje v Krki zdaj boljše? Zadnji javno objavljeni podatki kažejo boljše poslovanje.

Zaradi boljšega dela uprave ali nadzornega sveta ali zaradi konjunktura?

Gre za skupek vsega. Nekaj je prispevalo to, da smo upravo malce zbudili in je postala bolj pozorna na nekatere zadeve. Recimo na strategijo, na to, da je treba izboljšati marže ... Če smo s predstavljeno študijo in z našimi vprašanji kaj pripomogli k izboljšanju poslovanja, sem s tem zadovoljna.

V kakšnih odnosih ste z novim članom nadzornega sveta Krke Borutom Jamnikom, ki je poslovanje Krke začel nadzorovati potem, ko ste upravo okrcali, da ni dovolj učinkovita? Gospoda Jamnika poznam zgolj poslovno. Sva v korektnih poslovnih odnosih. Srečujeva se, ko je to potrebno.

Je razen za Krko in Luko Koper McKinsey po naročilu SDH analiziral stanje še v kakšni družbi v državni lasti?
Ne. Mi nimamo hišnih svetovalcev.

V zvezi z vašim prihodom na čelo SDH in vašimi kompetencami je veliko ugibanj. Lahko torej razložite, kako ste prišli v nadzorni svet SDH? Ali vas je kdo povabil, da se prijavite na razpis?

Vsak, ki je tako kot jaz več let delal v tujini, si nekako želi priti nazaj domov. Zato sem se prijavila na različne razpise Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS (AUKN) in na razpis za nadzornico SDH. Na moje veliko presenečenje me je takratni finančni minister Dušan Mramor poklical in mi dejal, da sem bila izbrana za članico nadzornega sveta.

Vas torej ni nihče povabil?

Ne, nihče. Pred tem tudi nisem imela nobenih razgovorov. V komisiji sta bila takrat tudi Peter Kraljič in Danica Purg. Očitno sta prebrala moj življenjepis in se odločila, da sem ustrezen kader.

Najbrž ste poznali kakšne pomembne ljudi. Glejte, ker sem večji del poslovne poti delovala v tujini, še danes ne poznam veliko pomembnežev ali vplivnežev v Sloveniji. Zato mi morajo večkrat razložiti, kdo je kdo.

Težko vam verjamemo, da ste na čelo SDH prišli brez politične podpore. To so samo vaša ugibanja.

Trdite torej, da ste vodenje SDH prevzeli izključno zaradi strokovnosti?
Preden sem postala predsednica uprave SDH, sem bila skoraj eno leto njegova nadzornica. Potem ko se je mojemu predhodniku zgodila tista nesrečna epizoda v Luki Koper, sem bila v tistem trenutku verjetno edina oseba, ki je vodenje SDH lahko hitro prevzela.

Kakšen je vaš odnos s predsednikom vlade, finančno ministrico in gospodarskim ministrom?
Strokoven. Z vsemi korektno sodelujem.

Ali drži, da imate precejšnjo podporo pri gospodarskem ministru, večjo kot pri finančni ministrici?
To so vaša ugibanja.

Zato vas pa sprašujemo.
Ocenjujem, da z obema korektno in profesionalno sodelujem.

V teku je prodaja Gorenjske banke, ki je v 37,65-odstotni lasti Save, v kateri SDH skupaj

s Kapitalsko družbo obvladuje 45 odstotkov delnic. Vidite težavo v tem, da bi Gorenjsko banko prevzel srbski poslovnež Miodrag Kostić, lastnik srbske AIK Banke, ki je oddala najboljšo zavezujočo ponudbo?

Prodajni postopek Gorenjske banke je vodil konzorcij, v katerem nismo sodelovali. SDH je tako lastnik kot upnik Save. Ker premoženje Gorenjske banke obsega več kot 25 odstotkov premoženja Save, je za zaključek postopka potrebno soglasje SDH. Edino moje vodilo v poslu je ekonomska upravičenost. Če je posel ekonomsko upravičen, mora priti do prodaje.

Ali je ekonomsko upravičen?

Niso še zaključene vse analize. Skupščina bo 30. januarja.

Ne morete reči, da dva tedna pred skupščino še nimate analiz upravičenosti posla.

Z nekimi podatki zagotovo razpolagate.

Podatki, s katerimi razpolagam, kažejo, da je transakcija ekonomsko upravičena in da je ponudba skladna z načrtovanimi vrednostmi v okviru načrta finančnega prestrukturiranja v prisilni poravnavi Save.

Boste torej podprli prodajo?

Če bo kupec predložil vse potrebne dokumente, prodaji ne bom nasprotovala.

Se ne ozirate na nekatere informacije o tem, da ima težave, in o domnevno sumljivem izvoru njegovega denarja?

S tem, kakšen je kupec, se je ukvarjal konzorcij prodajalcev. Če razpolaga z vsemi dovoljenji, ki so potrebna, in če je ponudba najvišja ter ekonomsko upravičena, je zame sprejemljiv kupec. Gledam le posel. Informacije o tem, ali ima nekdo težave, morajo prejeti Banka Slovenije, Evropska centralna banka, Agencija za varstvo konkurence, vsi, ki so za to pristojni. Če kupec ne bo predložil vseh zahtevanih dovoljenj, prodaje ne bo.

V kakšnih odnosih ste s predstavniki vodstva Save, ki prodaji Gorenjske banke niso naklonjeni?

V korektnih poslovnih odnosih. Kot vem, pa so sami napisali načrt finančnega prestrukturiranja v prisilni poravnavi, v katerem so navedli, da bodo Gorenjsko banko prodali, s ciljem, da se bodo lahko usmerili v turizem. Z upnicami so sklenili dogovor o reprogramiranju dolgov in sami sklicali skupščino Save, na kateri bodo delničarji odločali o prodaji Gorenjske banke.

Kakšni so načrti Save po prodaji Gorenjske banke v luči načrtovane državne konsolidacije hčerinske družbe Sava Turizem z družbama Hoteli Bernardin in Istrabenz Turizem?

Res je, da vodimo konsolidacijo določenih turističnih struktur, kot je združitev Save s

Hoteli Bernardin. Predlog združitve bo v kratkem šel v obravnavo. Ker verjamemo v sinergijske učinke, bi bilo smiselno, da se slovenski turizem prestrukturira in združuje. V neki srednjeročni strategiji bi bilo smiselno, da se pod okriljem Save združi še kakšna turistična družba. V Istrabenz Turizmu pa je med največjimi ekonomskimi lastniki Družba za upravljanje terjatev bank (DUTB).

Torej bi še pod eno streho najprej združilo več turističnih družb, v naslednji fazi pa bi se nekaj tisoč sob prodalo kupcu iz tujine?
Tega nisem rekla. Sava nikoli ne bo imela monopola. Menim pa, da bi bilo smiselno najti enega ali več strateških partnerjev.

Pripraviti je treba strategijo o tem, kako bo potekala privatizacija v turistični panogi. Določiti je treba, ali se bodo hotelske zmogljivosti dale v upravljanje strateškemu partnerju, ali bo država zadržala lastništvo nad nepremičninami. Trenutno smo v prvi fazi, ko je treba turistične družbe sanirati. Doslej se družbe niso veliko ukvarjale s turizmom, ampak predvsem s prisilnimi poravnanimi, plačilom obveznosti, dogovori z bankami o reprogramiranju posojil. Čas bi bil, da se menedžment začne ukvarjati s turizmom, ne pa da se ukvarja s tem, kdo bo podpisal dogovor z bankami.

Ravno zaradi dolgov do bank družbe nimajo prostih rok, da bi lahko v turizem vlagale tako, kot bi si želele. Zato je slovenski turizem podinvestiran. Sava se je v zadnjem letu močno razdolžila in začela z naložbami v vse hotele. Investira se tudi v Hotelih Bernardin. S tem, da se investicije lahko izvajajo, so morali soglašati vsi upniki. Začeli so razumeti, da bodo lahko iztržili več, če se bo povprečna cena za nočitev zvišala. Res je, da imamo v turizmu rekordno leto, da je število nočitev rekordno, vendar je povprečna cena nočitev še vedno prenizka.

Za koliko?

Vsekakor je cilj dobiti več od sedanjih povprečno 65 evrov za nočitev. Lahko ga dosežemo tako, da prenovimo hotele, pridobimo več zvezdic in iztržimo višjo ceno. To je naš cilj, saj je SDH s strategijo o turizmu, ki jo je sprejela vlada, dobil nalogo postati aktiven upravljalac turističnega stebra.

V Hotelih Bernardin je bil lani pol leta prokurist Viktor Markežič, vaš nekdanji zasebni partner. Se je vodstvu družbe morda pridružil zato, ker niste povsem zaupali takratnemu direktorju Andreju Prebilu in menedžmentu Save?

Prokurista imenuje nadzorni svet. Jaz nisem članica nadzornega sveta Hotelov Bernardin. Kot vem, se je vodstvo zdaj zamenjalo. Ko je

bil gospod Markežič prokurist Hotelov Bernardin, nisva bila v stikih.

V kakšnih odnosih pa ste z Matejem Naratom, svetovalcem izvršnega direktorja Save in člana nadzornega sveta Save Turizem in Hotelov Bernardin?

Nekajkrat sem ga srečala. Gospoda poznam zgolj poslovno, in sicer je tudi član upravnega odbora Save.

Ste tudi predsednica nadzornega sveta Telekomu. Je smiselno, da je Telekom lastnik Solin, ali bi jih moral prodati? Kdo bi lahko prevzel center dobrega počutja Lepa Vida, ki deluje v okviru Solin?

Telekom Slovenije proučuje možnost, da bi dal Lepo Vido v upravljanje Istrabenz Turizmu. Dogovori o tem, kdo bi jo lahko prevzel, potekajo. Z operativnega vidika je smiselno, da bi z Lepo Vido upravljala ena največjih turističnih družb. Interes države pa je, da se Soline ne prodajo. Zato bo Telekom za zdaj ostal lastnik Solin.

Privatizacija Telekomu Slovenije je leta 2015 spodletela, čeprav je bila družba na vladnem seznamu za prodajo. Kdaj bo sledil novi poskus prodaje?

Telekom je bil od takrat prestrukturiran in optimiziran. Zadeve, ki so bile v prejšnjem prodajnem postopku problematične, so se do določene mere uredile. Do konca letošnjega leta bomo na SDH izdelali interno analizo o stanju na trgu. Če bo pokazala, da obstajajo realne možnosti za uspešno privatizacijo, bi se prodajni postopek lahko začel prihodnje leto.

Ob sanaciji bančnega sektorja se je vlada leta 2013 zavezala tudi k prodaji Abanke. Boste z izbiro finančnega svetovalca začeli pred volitvami?

Skladno z zavezami, ki jih je Republika Slovenija dala evropski komisiji, smo pred koncem lanskega leta oblikovali delovno skupino, ki bo na SDH vodila projekt. V prihodnjih tednih bodo prvi sestanki z vodstvom Abanke. Z izborom finančnega svetovalca bomo začeli še v prvi polovici leta. Postopek prodaje Abanke bomo izvedli v dogovorjenih rokih.

V čem je razlika med privatizacijo Abanke in privatizacijo Nove ljubljanske banke (NLB), ki jo mora država prav tako prodati?

Prodajni postopek bo potekal po metodi iskanja strateškega vlagatelja in odprodan bo 100-odstotni delež Abanke (metoda M&A). Objavljen bo javni razpis, s ponudniki, ki bodo oddali najboljšo zavezujočo ponudbo, se bomo pogajali. Trg se premika, pomembna bo višina cene.

Kaj pa privatizacija NLB?

SDH je v sodelovanju z NLB in svetovalci opravil vse pripravljalne aktivnosti za izvedbo postopka javne ponudbe delnic (IPO). Uprava SDH je predlagala razpon ponudbene cene. Vlada RS v vlogi skupščine SDH k predlagani ceni delnice ni dala soglasja, zato se privatizacija ni začela. SDH nima pristojnosti, da se pogaja z evropsko komisijo. O novih zavezah se bo moralo z evropsko komisijo dogovoriti ministrstvo za finance, ki mu omogočamo vso podporo, za katero nas prosi. V prihodnjih dneh se bodo pogajanja nadaljevala. Povratno informacijo pričakujem do konca januarja. Kakršnekoli bodo nove zaveze, jih bomo spoštovali. O tem, kdaj se bo NLB prodajala, pa ne morem špekulirati.

Pa bi jo bilo treba prodati?

Predvsem menim, da bi bilo treba spoštovati zaveze in strategijo o upravljanju kapital-skih naložb države, ki jo je sprejel državni zbor. Glede na dodeljeno državno pomoč v obliki izvedenih dokapitalizacij bančnega sektorja se je država zavezala, da bo NLB prodala do določenega roka. Ker tega ni storila, so se odprla pogajanja o novih zavezah. Kot upravljalca državnega premoženja je SDH dolžan spoštovati zaveze Republike Slovenije, odločbe in zakone.

Kakšno pa je vaše osebno mnenje?

Omenila sem, da je ta uprava nadzornemu svetu in skupščini predlagala razpon ponudbene cene delnice NLB v postopku IPO. Dane zaveze ne vključujejo le zavez za prodajo banke, temveč tudi vrsto zavez, ki so za slovenski bančni sistem škodljive. Tako slovenske banke ne smejo prevzemati drugih bank, NLB je morala ukiniti lizing. Določene so tudi marže, ki so bile postavljene leta 2013, v nekaterih drugih okoliščinah, veljajo pa še danes. Vse to našim bankam otežuje delo in znižuje konkurenčnost. Na SDH si tega ne želimo. Če so banke v državni lasti, naj imajo enake možnosti, da na trgu konkurirajo zasebnim bankam.

Zaveze za razvoj bank pomenijo zavoro. Brez njih bi lahko boljše poslovale, se razvijale, imele drugačno strategijo. Ker za slovenski bančni sistem pomenijo breme, je z zavezami treba razčistiti. Nič nimam proti, če se država odloči in se dogovori, da NLB in Abanke ne bo prodala, ali da bo prodala le eno banko, druge pa ne. Toda nujno potreben bi bil dogovor o odpravi zavez, ki omejujejo konkurenčnost državnih bank.

Se vam zdi smiselno, da bi večino slovenskega bančnega sistema prevzeli tujci?

Tudi če bi bila NLB privatizirana, bi imela država s četrtinskim lastniškim deležem, v

razpršenem lastništvu, v lasti toliko delnic, da bi imela določen, sicer precej omejen, vpliv na upravljanje banke.

Privatizacija Cimosa je bila ena od ključnih gospodarskih zgodb preteklega leta. Ste z dogajanjem v Cimosu danes zadovoljni?

Ko sem prevzela vodenje SDH, je bil Cimos v težkem položaju. Prodaja je pomenila edino možnost, da se družba v prihodnje ohrani. S tem, kaj bi bilo možno narediti v preteklosti, se nisem ukvarjala. Kot mi je znano, so bila vsa sedanja odpuščanja zaposlenih dogovorjena s sindikati še pred zaključkom prodaje in podpisom pogodbe. To pomeni, da se odpuščanja izvajajo skladno z načrti. Zavedati pa se moramo, da je bil Cimos prodan, da je v lasti tujega podjetja in da lahko lastnik s svojim podjetjem posluje, kot želi.

Ker ste neposredno sodelovali v pogajanjih z italijanskim prevzemnikom, ste s podrobnostmi seznanjeni. Bo Cimos postal dolgoročno delujoče podjetje?

Da. Noben zasebni vlagatelj ni pripravljen vložiti svojega denarja in jamčiti za plačilo obveznosti, če ne verjame, da obstaja dolgoročni potencial. Če v Cimosu ne bi verjel, bi kupil kakšno drugo podjetje. Pričakujem, da bo Cimos začel poslovati pozitivno v prihodnje leto. Morda ne več v sedanji obliki, toda menim, da se bo razvijal in da bo dolgoročno obstal.

Približno tretjina sredstev, s katerimi upravlja SDH, odpade na energetiko. Aktualne so razprave o tem, ali imeti pet elektrodistribucijskih podjetij (EDP) ali jih združiti. Kaj kažejo izračuni?

Vertikalna integracija trgovalnih družb, ki so v lasti elektrodistribucijskih družb, poteka in bo predvidoma končana do konca letošnjega leta. Menimo, da morajo trgovalne družbe najti skupen jezik, poiskati sinergije, zato poteka njihovo združevanje. Z elektrodistributerji je bil sklenjen dogovor, da se povežejo v novi družbi, v kateri bodo imeli vsi solastniške deleže s HSE. Kar pa zadeva eventualno združenje EDP-jev, lahko povem samo to, da bo SDH proučil možnosti, ki bodo s pravnega in ekonomskega vidika realno in neodvisno analizirale vse možne variante reorganizacije, kar bo potem podlaga za odločanje tako SDH kot tudi Vlade RS v vlogi koncedenta.

Trenutno je naprodaj 12,80 odstotka delnic Petrola, v lasti slovaško-češke finančne skupine J & T. Kdo bi ta delež lahko kupil?

Seznanjeni smo s tem, da J & T namerava prodati Petrolove delnice. Komu, za koliko in kdaj, ne vem. Država ima v Petrolu s 33 odstotki delnic maksimalen lastniški delež, v

prevzem pa ne namerava iti. Ker je Petrol za nas pomembna in dobičkonosna naložba, smo nanj pozorni.

Bi morala država imeti v lasti trgovca z naftnimi derivati ali bi morala lastniški delež prodati?

Petrol za zdaj ostaja pomembna naložba, v njem moramo ohraniti vsaj 25-odstotni lastniški delež. Osebnostno pa menim, da bi se bilo nekoč smiselno pogovarjati tudi o privatizaciji Petrola.

Že pred časom ste na SDH v nekaterih delih predlagali spremembo strategije upravljanja kapitalskih naložb države. Lahko razkrijete obrise želenih sprememb?

Predlog spremembe strategije smo podali že avgusta 2016. Osredotočili smo se predvsem na nekatere pomembne naložbe. Ker je država s klasifikacijo nekatere naložbe, ki spada v segment pomembnih naložb, »zaklenila«, je to lahko problematično.

V kateri naložbi je SDH »zaklenjen«?

V SIJ – Slovenski industriji jekla. S četrtinskim lastniškim deležem si ne moremo dosti pomagati. Vemo, da je med ruskimi lastniki prišlo do nesoglasij, in menimo, da za podjetje ni dobro, če se menedžment spreminja vsakih nekaj mesecev. Ker SIJ zaposluje veliko delavcev, smo zaradi situacije zaskrbljeni in jo zelo pozorno spremljamo ter se nanjo odzivamo. Z lastniki poskušamo uskladiti delničarski sporazum. Mučimo se že kakšno leto, vendar nam še ni uspelo.

Kaj želite doseči z delničarskim sporazumom?

Želeli bi si, da bi se naložba v Siju spremenila iz pomembne v portfeljsko, namenjeno prodaji. Pri pomembnih naložbah je tako, da je državni, četrtinski lastniški delež bolj v interesu večinskih lastnikov kot pa države.

Katere spremembe si še želite pri strategiji?

Smiselno bi bilo še to, da bi imeli možnost prodati kakšno naložbo v sektorju zavarovalništva. Recimo v Savi Re, kjer imamo tudi pat pozicijo. Želeli bi si, da bi ob spremembi razmer na trgu lahko ponudili večji paket delnic. Ocenjujemo, da bi v tem primeru lahko unovčili visoko premijo.

Kdaj bo premoženje SDH preneseno na državo? Koliko finančnih obveznosti morate še poplačati iz naslova denacionalizacijskih upravičencev?

Od datuma dospelosti prvega kupona, januarja 1997, je SDH izplačal 1,7 milijarde evrov. Po načrtovanih podatkih o novih izročitvah in na podlagi izračuna denarnih tokov bo moral SDH po zakonu o denacionalizaciji upravičencem izplačati še 119,7 milijona evrov.

Za poplačilo obveznosti smo od države lani prejeli 200 milijonov evrov. Na koncu lanskega leta smo na državo prenesli oziroma vrnilo za 200 milijonov evrov premoženja Krke, Petrola in Save Re. Predvideno je, da se do leta 2020 na Republiko Slovenijo prenese praktično celotno premoženje SDH. V tem primeru bi morala država poskrbeti za možne dodatne odprte obveznosti iz denacionalizacijskega naslova. SDH pa bi postal upravljalec premoženja za državo in bi se financiral iz provizij.

Kako ocenjujete različne ideje o tem, kdo naj bi upravljal z državnim premoženjem? Po nekaterih ocenah bi to moral biti SDH, po drugih demografski sklad.

Osebnostno menim, da se konja, ki zmaguje, ne menja. SDH je izkazal dobre rezultate upravljanja. Mednarodne institucije – kot sta OECD in evropska komisija – v svojih poročilih priznavajo, da je SDH od ustanovitve naprej ogromno napredoval in da deluje v pravi smeri. V Sloveniji se različne sisteme pogosto menja že po nekaj letih, kar je napaka. Ne bom rekla, da v SDH niso možne izboljšave. Toda boljše je nekaj kakovostno nadgraditi, kot pa na novo postavljati. V interesu vseh je, da katerakoli institucija, ki upravlja z državnim premoženjem, posluje dobro, da v proračun nosi dividende in zvišuje vrednost kapitalskih naložb.

Koliko dividend ste pobrali lani? Višje izplačilo dividend pomeni manj sredstev za naložbe.

SDH svojih podjetij ne izčrpava. Imamo odgovorno politiko dividend, da vsaj polovica dobičkov ostane podjetjem. V vsakem podjetju pregledamo stanje in izplačilo dividend predlagamo v vsakem posebej. Pogosto menedžment nekaj dobička namenja za rezervacije, tako da lastniki na skupščinah odločamo le o delu dobičkov. Kljub rekordnim izplačilom dividend družb v upravljanju SDH v letu 2017 v višini 258 milijonov evrov, pri čemer je Republika Slovenije prejela 212,1 milijona evrov, SDH pa 45,9 milijona evrov, smo podjetjem pustili dovolj sredstev za potrebne naložbe.

Poleg Telekomov, Abanke in NLB je zreški Unior ena od štirih družb in bank s seznama 15 državnih družb, ki niso bile privatizirane. Ste privatizacijo ustavili zaradi Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD), ki je vložilo izpodbojno tožbo zaradi oddelitve turistične divizije v novo podjetje Unitur?

Ni odgovorno, da se s postopkom sploh začne, če ni vse urejeno, predvsem to, da se v konzorcij pridobi več delničarjev in oblikuje trden paket delnic za prodajo, kar bo omogočilo uspešnejšo prodajo. Drži pa, da smo se začeli ukvarjati z Uniorjem. Prvi del načrta je bila izločitev turizma. Vlekla se je dolgo,

predvsem zato, ker smo upravo podprli pri načrtovani časovnici izločitve turizma, da je imela dovolj časa za uskladitev in komuniciranje z vsemi deležniki, predvsem z zaposlenimi. Izpodbojna tožba **VZMD** ni ustavila vpisa oddelitve v sodni register, tako da je bil turizem iz Uniorja izločen.

Edino moje vodilo v poslu je ekonomska upravičenost. Če je posel ekonomsko upravičen, mora priti do prodaje.

Nič nimam proti, če se država odloči in se dogovori, da NLB in Abanke ne bo prodala, ali da bo prodala le eno banko, druge pa ne. Toda nujno potreben bi bil dogovor o odpravi zavez, ki omejujejo konkurenčnost državnih bank.

Doslej se turistične družbe niso veliko ukvarjale s turizmom, ampak s prisilnimi poravnkami, plačilom obveznosti, dogovori z bankami o reprogramiranju posojil. Čas bi bil, da se menedžment začne ukvarjati s turizmom, ne pa s tem, kdo bo podpisal dogovor z bankami.

Večkrat mi morajo razložiti, kdo je kdo

Če nadzorni svet prepozna dobro delo nekoga, najbrž nihče v normalnem svetu ne reče, da si dviga plače ne želi.